(Tartu, 1939). Liivlaste rahvaluule suurima kogujana, parima tundjana ning uurijana on L. avaldanud tööd „Valik liivi muistendeid“ I (Viljandi, 1927), „Liivi rahva usund“ III (Tartu, 1928), „Eesti-liivi kalurite sõnakeeld ja salakeel“ („Virittäjä“ 1931, nr. 4), „Die Geburt und der Tod in der livischen Volksüberlieferung“ (Õp. E. S-i Toimetused XXVI, Tartu, 1932), „Volkslieder der Liven“ (Tartu, 1936) ja „Liivi rahva mälestuseks“ (Tartu, 1938). Eelviimases ulatuslikus teoses on esitatud liivi rahva laululooming täielikul kujul ühes saksakeelsete tõlgetega ja lätikeelsete lauluvastetega. Kultuuriajaloolisel nimetamisväärselt rohkesti uusi andmeid sisaldavaks tööks on „Yrjö-Koskinens Briefwechsel mit seinen estnischen Freunden“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1934, Tartu, 1936). Peale selle on L-a sulest ilmunud hulk kirjutisi koguteoseis ja perioodilisis väljaandeis, nagu „Eesti Keel“, ERM-i Aastaraamat, „Eesti Kirjandus“, „Kirjanduslik Orbiit“, „Olion“, „ERK“, „Eesti rahva ajalugu“, maakondi kirjeldav koguteos „Eesti“ VI („Saaremaa“, 1933), *Fenno-Ugrica*, *Balticoslavica* (Vilno), „Ziemia“ (Varssavi), „Baltic Countries“ (hiljemini „Baltic and Scandinavian Countries“, Toruń ja Gdynia), „Valo“ (Helsingi), *Svio-Estonica* jt. L. on harrastanud ka ideoloogilist poliitikat ning avaldanud ajalehis epigramme ja följetone, ms. „Massinimese“ varjunime all, ja artiklitekogud „Vastu voolu“ (Tartu, 1933) ning „Oma rada“ (Tall., 1939). L. on koostanud „Eesti filoloogia ja ajaloo aastaülevaates“ a. 1922—23 ja 1929—31 kohta rahvaluule bibliograafia, toimetanud „Eesti entsüklopeedia“ rahvaluule osakonda, samuti ajakirja „Rahvapärimuste Selgitaja“ ja *Acta Ethnologica* (ilm. a-st 1936 Kopenhaagenis) Baltimaade ja Ida-Euroopa osa ning olnud teoste „Album M. J. Eiseni 70. sünnipäevaks“ (*ibid.*, 1927), „Dünamis“ (*ibid.*, 1928), „Keelekultuur“ (*ibid.*, 1929), „Vanavara valast“ (*ibid.*, 1932), „Eesti rahvalaulud“ II (*ibid.*, 1932), „Kaleviste mailt“ (*ibid.*, 1935) jt. toimetajaid. A-st 1933 on ta ajakirja *Balticoslavica* ja a-st 1937 „Baltic and Scandinavian Countries“ toimetuse liige Eesti esindajana. Ta on töötanud kaasa ka mitmes organisatsioonis, ms. Õp. E. S-s juhatuse liikmena 1932—35, Piirimaade Seltsis, Akadeemilises Rahvaluule Seltsis jm. L. on Liivi Seltsi (Mazirbe's) auliige a-st 1928, Soome-Ugri Seltsi kirjavahetajaliige a-st 1933, Soome Kirjanduse Seltsi kirjavahetajaliige a-st 1935 ja Kalevala Seltsi välisliige a-st 1938.

Isikl. jm. saadud andmed.

P. A.; T.

LOPUHHIN, Aleksei Aleksandrovitš, Eestimaa kuberner, sünd. 1864 Oreli kub-s aadliku pojana, lõpetas Moskva ülikooli õigusteaduskonna kandidaadiastmega, oli a-st 1886 kohtuametikandidaat Tuula ringkonnakohtus jm., abiprokurör Rjazani ja Moskva ringkonnakohtus, a-st 1896 prokurör Tveri, Moskva ja Peterburi ringkonnakohtus, a-st 1902 Harkovi kohtupalati prokuröri kt., s. a-st politseidepartemangu direktori kt. ja 1903—05 direktor. L. töötas ühtlasi mitmes komisjonis, peamiselt senaator I. N. Durnovo abilisena. Ta oli 4. III — 27. X 1905 vkj. Eestimaa kuberner; olnud seejärel erus. Ühenduses L-i poolt antud tõendistega provokaator J. Azef'i paljastamiseks anti L. 1909 kohtu alla ja saadeti asumisele Siberisse, kus oli hiljemini tegev panganduse alal; ta elas veel mõne a. eest Leningradis. — 1905. a. liikumise ajal tuli L-l hoolitseda korra ja julgeoleku eest Eestimaal. Kohalikke olusid vähe tundes otsis ta toetust ja kaasabi aadlilt ning sattus seejuures mõnevõrra viimase mõju alla. Kui 1905. a. viidi Tallinnast kuberneri teadmata suurem osa sõjavägesid Peterburisse, avaldas L. protesti siseministrile sellise teguviisi vastu. 1905. a. okt-i keskel streigi alguses andis L. järele tööliste nõudmistele sõjaväe tänavalt äraviimiseks ning vabastas a. algupoolel areteeritud töölisjuhid sandarmivalitsuse ülema ja garnisoniülema kindral Voronov'i vastuseisust hoolimata, et tagada kokkulepet kõigi kihtidega ühiselt korra loomiseks. Kuigi L. ei pidanud vajalikuks erakorraliste vahendite tarvitusellevõttu, järgnes 16. okt-l (L-i väitel ilma ta enese teadmata) garnisoniülema korraldusel tänavale saadetud sõjaväepatrullide poolt rahva tulistamine Uuel turul (vt. Nikolai II). Juhtivate vene ametnikkude poolt Tallinnast Peterburisse antud informatsiooni tagajärjel vabastatigi L. kuberneri kohalt põhjusel,

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 186